

KUN ÁRPÁD

Takarító férfi

*A szerző a kötet megírása idején
az MMA alkotói ösztöndíjában részesült*

Bumm!

A visszapillantó nagyot csattant, hátracsuklott, az üvege megrepedt. Az autó oldala azonban nem kapott ütést.

A szembejövő kamion továbbshant mellettünk a másik sávban.

Miután elrántottam a kormányt, tovább már hiába tekerem.

Az autónk többé nem engedelmeskedett. Úgy viselkedett, mint egy öntudatra ébredő lény, amely megtalálta a saját útját, és most egyedül azt követi. Ráésmélt, hogy nem egy közönséges, élettelen fémdoboz, sokkal inkább halász, aki repülne, de rosszabb esetben is lazac, aki úszna. A szakadékba akarta vetni magát, hogy onnan elérje a felhős eget vagy a gleccserfolyót.

Nem lepett meg az autó alakváltozása.

A megálló időben, a kivételes ragyogásban ezt is magától értetődőnek találtam.

Erzsit és Valit néztem a visszapillantóban, akik között már nem Nagy Bagó ült.

Új útitársuk lett.

Az apám.

Mindig elcsodálkoztam gyerekként, amikor jót találtak rá mondani. Nem kételkedhettem a dicséret őszinteségében. Éppen azért döbbsentett meg. Megingathatatlan volt a meggyőződés, hogy ő egy rossz ember, egy szörnyszerű csodabogár, akit szégyellnem kell, de akitől – és ez volt a legrosszabb – mégis származom. Akihez anyám után a legtöbb közöm van. Arra jutottam, hogy lakik benne egy másik lény, akit a többiek látnak, de én nem pillanthatok meg.

Negyvenéves késéssel végre megpillantottam.

Határozottan jóképű, megnyerő, tiszta tekintetű férfi volt, a Jóisten is szerető férjnek, gondos apának teremtette – sőt nyájas nagypapának. Csitígtatta a két kislányt, hogy ne féljenek. Simogatta a buksijukat, ahogy az enyém soha. Számára a gyöngédség csúcsa volt, ha egy fájós barackot nyomott a fejemre, amitől mindig dühbe gurultam. Hogy meri egy ócska tréfával megcsúfolni az iránta

éreztem szeretetemet? Ebben az utolsó, végtelen pillanatban csak könnyeztem és vigyorogtam. Megállapítottam, hogy halálunk óráján, a híreszteléssel ellentétben, mégsem a teljes életünk pereg le filmként. Lám, az enyémből egyetlen mozzanat villant meg színről színre, az igazság széttört tükrének aprócska szilánkjá.

Az egész környéket egyszerre láttam mindenhol. Az apámat az előbb a visszapillantóban vettem észre, de most már kedvemre nézhettem akárhol, oldalról vagy a háta mögül.

A tér minden pontján jelen voltam.

A távolodó kamion rakterében ládák tornyosultak több sorban, szorosan egymás mellett. Számolás nélkül is pontosan tudtam, hogy mindegyik ládában háromszázhatvanöt kisebb skatulya van. Mindegyik skatulyában egy aprócska nap sütött, és fénylett a párja, egy változó hold. A skatulyák elmúlt nappalaim és éjszakáim voltak, ahogy a ládák az éveim. Ez utóbbiakból mind a negyvenhat. A kamion az életemet vitte el, bedobozolva.

Az után a kanyar után, ahol úgy volt, hogy meghalok, az út egy acélszerkezetű viadukon vitt keresztül, amely átívelt a mélyben tajtékzó víz felett. Elszabadult autónk itt teljes erőből a szalagkorlátba bikázott. Az ütközés visszalökte az útra, annak is az ellentétes oldalára, ahol szintén szalagkorlát várta. Néhányszor vadul ide-oda csapódott az úttest két széle között, amíg el nem vesztette a lendületét.

A viadukon túl kiszélesedett a leaszfaltozott rész. A szélén egy ősnorvég stílusban ácsolt pavilonféle állt, amely a környező hegyi tanyák buszmegállója volt. Innen szedte fel nem sokkal előttünk a reggeli iskolabusz, amely Kakashalmonból Sogndalba, a legközelebbi nagyobb településre ment, az ingázó középiskolásokat, illetve azokat az afrikai menekülteket, akiket a járás errefelé szállásolt el, és norvégtanfolyamra jártak.

Itt akadt el végleg az autónk.

A helyi Niagara csillárját lekapcsolták az út túloldalán. Az eleven kristály csillogó alakzataiból újra szürke víztömeg lett, amely reménytelenül zúdult alá a sötét sziklafalon. Az eső, amelynek az előbb még minden cseppje tündökölt, siváran esett tovább.

Miféle fény volt ez, gondoltam magamban, miféle gyógyás?

A megvilágosodás a halálomról ugyanúgy hamis csillogásnak bizonyult. Álmos agyam tüneményének. Mégse értem az életem végére. A pillanat megakadt, de nem tartott örökké. Nem veszttem el az időtlenségben.

Hirtelen csend lett. Az autó motorja lefulladt. Majd velem együtt felébredtek a zajok. Élesebbek lettek és kristálytiszták, mintha az elveszett hallásomat nyertem volna vissza. Dobolt az eső a tetőn. Dübörgött az útszéli Niagara.

Apám már kiszállt. A két kislánnyal hármásban maradtunk megint.

Mocorogtak. Erzsi sírni kezdett, majd Vali is bekapcsolódott. Kicsatoltam magam. Feltérdeltem az ülésen, hátrafordultam hozzájuk, miközben megállapítottam, hogy semmi tagom se fáj, vagyis nem sérültem meg. Megtapogattam őket. Épek voltak. Ki akartam szállni, de az én oldalamon beragadt az ajtó az ütközéstől. Átkászálódtam a sebváltó és a kézifék fölött az utasülésre, amely fölött Nagy Bagó időközben előrerepült és a szélvédőhöz préselődött.

Ez az ajtó kinyílt.

Kihalt volt az út. Áldottam a szerencsénket, hogy a kamionon kívül más kocsi nem jött szembe.

Rogyadozó térddel tereltem be a két kislányt az eső elől az ősnorvég stílusú pavilonba. Leültünk a padra a sárkányfejes zszindelytető alatt, az autónk roncsával szemben, amely két ripityára tört reflektorával úgy meredt ránk, mint egy óriási koponya üres szemgödrökkel.

A koponya mögött egy kamion magasodott, amelyet csak ekkor vettem észre. Ugyanaz volt, ami az imént még szembejött, és elsuhant. A vezetőfülkéje fölénk tornyosult, árnyékba borult tőle a pavilonunk.

Hol tudott megfordulni a szurdokban? Ilyen hamar visszajönni? Egyáltalán hogyhogy nem vettem észre, amikor beállt mögénk?

Kihagyva a lépcsőfokokat, a vezetőfülke magasából a sofőr egy puha ugrással előttünk termett.

– Jól vagytok? – kérdezte.

Elhültem. Valami indulatosat vágtam volna a fejéhez, de norvégul nem ment olyan gyorsan. Amíg fogalmaztam, bevillant, hogy az aggodalma akár őszinte is lehet, nem feltétlenül vérlázító pimaszságot álcáz vele.

Az első norvég telünkön történt, még kocavezető koromban. Nyugtalan Zug felől kanyarodtam ki a főútra, amelyet a temető kőfala – a ráhullott hóval – eltakart. Csak az utolsó méteren vettem észre, hogy a főút szembejövő sávjában egy autó közeledik. Gyorsan kifordultam előtte. De a kocsim nem volt lendületben, erőteljesebben kellett volna a gázra taposnom, és nem számoltam a tapadós latyakkal, amelyen kipörgött a kerék. Nem értem volna át, ha az érkező autó bele nem fékez. Így is centiken múlt, hogy az orra nem kapta el a csomagtartónkat. Az mentette meg a helyzetet, hogy a másik a hirtelen fékezéstől szintén oldalra csúszott.

Megadóan visszatolattam. Amikor kiszálltam, a sofőr már az autójának támaszkodott, és mélyeket lélegzett. Ismertem. A bubifrizurás pénztárosnő volt a Rimi 2000-ból. Nemcsak bevásároltam nála, de szerdánként a vikinglottomat is bevette, és ő adta ki a postai küldeményeinket, ahogy a gyerekek fájdalomcsillapítóját, torokszirupját is, mivel a pultja nemcsak a szupermarket pénztára, de lottózó, posta és gyógyszertár is volt. Mindig is üdítően beszédes volt

a szótlan kakashalmiak között. Most fülem-farkam behúzáva oldalogtam hozzá.

– Nagyon sajnálom – rebegtem –, még friss a jogsim.

– Ez a latyak a tapasztaltakat is becsapja. – Elnézően legyintett. – Csak a szívem ugrott ki a helyéből.

A kamionos kérdésére én azonban indulatosabban válaszoltam:

– Jobban is lehetnénk, ha békén hagytad volna a visszapillantónkat.

Tökéletes értetlenség ült a kamionos arcán.

Frusztrált, hogy norvégul mindig mindent kereken ki kell jelentenem. Ha szőrmentén fogalmaztam, a kakashalmiak úgy bámultak rám, mint a saját birkáik. Már azon voltam, hogy megmondom neki, hogy nem kellett volna átjönnie a mi sávunkba, és elvinnie a visszapillantónkat, de megakadt a pillantásom a kocsinkon.

A szalagkorláttal való ádáz összecsapás összes nyomát magán viselte. Lökharítója leszakadt, motorháztetője felpúposodott, elszabadult vezeték lógott ki belőle, kitört reflektorai helyén két lyuk ásított. De a visszapillantóin egy karcolás se volt.

Megértettem végre.

Csak álmodtam, hogy a visszapillantó összecsattant a kamion oldalával, mivel a kamion nem szembe jött, hanem mögöttünk volt egész idő alatt!

– Köszönöm, megúsztuk – válaszoltam megjuhászodva.

Huncut mosollyal a kislányokhoz fordult.

– Kértek valami finomat?

Visszament a kamionjához, fellépett a lépcsőn, és kutatni kezdett valami zacskóban. Két nyalókával jött vissza.

– Szabad? – nézett rám.

Bólintottam. Kiosztotta a nyalókákat.

– Neked is van valamim.

– Én most nem kérek semmit.

– Neked nem édességre gondoltam. Mérőműszerek forgalmazásával foglalkozik a cég. Van néhány repi karórám, amiből az egyik a tiéd lehet.

– Kösz, de a mobilomon nézem az időt.

A zsebéből hosszúkás tokot vett elő. Felnýtotta, és kivett belőle egy mutatós karórát és több lapos korongot.

– Nem csak időt mér. Hozzá tartoznak ezek a micsodák is, amiket feltapaszthatsz a homlokodra. Hordhatod őket bizsuként, de a hajad alatt is.

– Valami kettyerék?

– Agyhullámot mérnek, amit továbbküldenek az órának, és az riaszt, ha elalszol.

Rátett két korongot a tenyeremre. Az egyikén egy nap, a másikon egy hold csillogott.

Az ábrákat látva leesett az állam.

– Véletlenül nem órával van megpakolva a kamionod is?

– De, rádiós ébresztőkkel.

– Kocka alakúak, körülbelül ekkorák? – mutattam a kezemmel. – És ugyanez a nap meg hold van rajtuk?

– Pontosan. A cég logói. Honnan tudod? Jártál már a honlapunkon?

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2022-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9206
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4172 7